

Ngày An toàn Thực phẩm thế giới 2026: Kiến tạo giải pháp căn cơ từ thể chế đến hành động

08:55 10/06/2026

Hưởng ứng Ngày An toàn Thực phẩm thế giới 2026 với chủ đề “Từ gánh nặng đến giải pháp - thực phẩm an toàn khắp mọi nơi”, Việt Nam đang đẩy mạnh hoàn thiện thể chế, đổi mới phương thức quản lý và tăng cường kiểm soát toàn bộ chuỗi giá trị thực phẩm nhằm bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Ảnh minh họa

Ngày An toàn Thực phẩm thế giới được Liên hợp quốc lựa chọn vào ngày 7/6 hằng năm nhằm nâng cao nhận thức và thúc đẩy hành động phòng ngừa, phát hiện các nguy cơ từ thực phẩm, góp phần bảo vệ sức khỏe con người. Năm 2026, sự kiện diễn ra với chủ đề “Từ gánh nặng đến giải pháp - thực phẩm an toàn khắp mọi nơi”, nhấn mạnh yêu cầu kiểm soát liên tục, xuyên suốt đối với toàn bộ chuỗi giá trị thực phẩm.

Đây cũng là định hướng xuyên suốt trong chỉ đạo của Đảng và Nhà nước về xây dựng hệ sinh thái thực phẩm minh bạch, an toàn, lấy sức khỏe và tính mạng của người dân làm mục tiêu trọng tâm. Từ Nghị quyết 72 của Bộ Chính trị về một số giải pháp đột phá nhằm tăng cường bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân đến Thông báo số 15 về kết luận của Tổng Bí thư Tô Lâm liên quan đến cơ chế, chính sách và giải pháp lớn nhằm thể chế hóa chủ trương của Đảng về an toàn thực phẩm đều cho thấy quyết tâm này.

Để cụ thể hóa các chỉ đạo trên, Bộ Y tế đã chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan xây dựng Dự thảo Luật An toàn thực phẩm (sửa đổi), Đề án hoàn thiện bộ máy quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm, đồng thời triển khai số hóa và xây dựng hệ thống thông tin dữ liệu an toàn thực phẩm quốc gia liên thông. Đây được xác định là ba trụ cột chính sách quan trọng nhằm kiểm soát toàn diện chuỗi giá trị thực phẩm từ sản xuất, chăn nuôi, trồng trọt đến lưu thông, chế biến và tiêu dùng.

Đối với dự thảo Luật An toàn thực phẩm (sửa đổi), trọng tâm là chuyển đổi tư duy quản lý từ xử lý vi phạm sau khi xảy ra sang chủ động phòng ngừa nguy cơ từ sớm, từ xa. Dự thảo hướng tới thiết lập cơ chế quản lý dựa trên kiểm soát nguy cơ trong toàn bộ chuỗi cung ứng thực phẩm, từ khâu sản xuất ban đầu, giết mổ, sơ chế, chế biến đến kinh doanh và lưu thông trên thị trường, tiệm cận phương thức quản lý của các quốc gia phát triển.

Song song với đó, việc xây dựng cơ sở dữ liệu số và hệ thống thông tin quốc gia liên thông về an toàn thực phẩm được kỳ vọng sẽ tạo nền tảng cho công tác quản lý đồng bộ từ Trung ương đến địa phương. Hệ thống này giúp nâng cao hiệu quả phòng ngừa, truy xuất nguồn gốc, xử lý sự cố mất an toàn thực phẩm cũng như tăng cường kiểm tra, giám sát trong quá trình lưu thông hàng hóa trên thị trường.

Đối với Đề án hoàn thiện bộ máy quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm, mục tiêu đặt ra là khắc phục tình trạng phân tán, chồng chéo trong công tác quản lý giữa các cơ quan chức năng. Việc thống nhất đầu mối quản lý được kỳ vọng sẽ nâng cao hiệu quả giám sát toàn chuỗi cung ứng, giúp cơ quan chức năng kịp thời phát hiện, khoanh vùng và xử lý các sự cố liên quan đến an toàn thực phẩm.

Bên cạnh các giải pháp mang tính chiến lược về thể chế, Chính phủ và Bộ Y tế cũng tăng cường các biện pháp quản lý sát với thực tiễn. Công tác kiểm soát được triển khai đồng thời tại các lĩnh vực tiềm ẩn nguy cơ cao như bếp ăn tập thể trong khu công nghiệp, trường học và hoạt động kinh doanh thức ăn đường phố. Việc kiểm soát nguồn nguyên liệu đầu vào, lưu mẫu thực phẩm đúng quy

định, cùng các đợt kiểm tra định kỳ và đột xuất được xác định là những giải pháp quan trọng nhằm phòng ngừa nguy cơ ngộ độc thực phẩm.

Theo Kế hoạch Tháng hành động vì an toàn thực phẩm năm 2026 với chủ đề “Bảo đảm an toàn thực phẩm, phòng ngừa ngộ độc thực phẩm trong dịch vụ ăn uống và thức ăn đường phố”, trong thời gian từ ngày 15/4 đến 15/5/2026, các đoàn kiểm tra liên ngành Trung ương và địa phương đã kiểm tra 62.052 cơ sở. Qua đó phát hiện 5.749 cơ sở vi phạm, xử lý 3.687 cơ sở với tổng số tiền phạt hơn 22,4 tỷ đồng. Ngoài ra, 29 cơ sở bị đình chỉ hoạt động và 17 trường hợp có dấu hiệu vi phạm nghiêm trọng đã được chuyển hồ sơ sang cơ quan điều tra.

Công tác thanh tra, kiểm tra được tập trung vào các cơ sở sản xuất, kinh doanh thực phẩm, bếp ăn tập thể, dịch vụ ăn uống và thức ăn đường phố. Đồng thời, các lực lượng chức năng tăng cường kiểm soát tại các đầu mối sản xuất, nhập khẩu, chợ đầu mối, trung tâm thương mại, siêu thị, cơ sở giết mổ và vận chuyển thực phẩm; đẩy mạnh đấu tranh với hành vi buôn lậu, sản xuất, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng và thực phẩm hết hạn sử dụng.

Cùng với hoạt động kiểm tra, công tác truyền thông được xác định là giải pháp then chốt nhằm thay đổi nhận thức và hành vi của toàn xã hội. Các chương trình tuyên truyền không chỉ dừng lại ở việc phổ biến quy định pháp luật mà tập trung hướng dẫn hành động cụ thể cho từng nhóm đối tượng. Người sản xuất được khuyến khích thay đổi thói quen sử dụng hóa chất, thuốc bảo vệ thực vật không an toàn, hướng tới sản xuất có trách nhiệm. Trong khi đó, người tiêu dùng được vận động hình thành thói quen lựa chọn thực phẩm có nguồn gốc rõ ràng, sử dụng công cụ truy xuất nguồn gốc và chủ động phản ánh các hành vi vi phạm.

Nổi bật trong hoạt động truyền thông năm nay là chương trình “An toàn thực phẩm” do Đài Truyền hình Việt Nam phối hợp với Bộ Y tế thực hiện. Chương trình cung cấp thông tin chính thống, cập nhật các vấn đề nổi bật liên quan đến an toàn thực phẩm, góp phần nâng cao nhận thức cộng đồng và thúc đẩy tiêu dùng an toàn. Chương trình phát sóng lúc 20h40 thứ Tư hàng tuần trên kênh VTV1 từ ngày 15/4/2026.

Ngày An toàn Thực phẩm thế giới 2026 cho thấy quyết tâm mạnh mẽ của Việt Nam trong việc hoàn thiện thể chế, đổi mới phương thức quản lý và xây dựng văn hóa thực hành an toàn thực phẩm trong toàn xã hội. Mục tiêu đưa thực phẩm an toàn đến với mọi người dân đang từng bước được hiện thực hóa thông qua các giải pháp đồng bộ từ chính sách, quản lý đến truyền thông, tạo nền tảng bền vững cho công tác bảo vệ sức khỏe cộng đồng trong tương lai.

Phương Di